

**Vleermuizenonderzoek
industrieterrein Briellaerd,
Barneveld**

27 oktober 2015

**Vleermuizenonderzoek
industrieterrein Briellaerd,
Barneveld**

Verantwoording

Titel	Vleermuizenonderzoek industrieterrein Briellaerd, Barneveld
Opdrachtgever	Gemeente Barneveld
Projectleider	M. (Maikel) Aragon van den Broeke MSc
Auteur	D. (Daan) Dekker
Tweede lezer	R. (Roland) van der Vliet
Uitvoering veldwerk	J. (James) Lidster
Projectnummer	1229150
Aantal pagina's	15 (exclusief bijlagen)
Datum	27 oktober 2015
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Deze rapportage is digitaal vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Meten, Inspectie & Advies
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Kenmerk R001-1229150XDD-efm-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Natuurbeschermingswetgeving	9
1.3 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden	10
2 Methode.....	12
2.1 Onderzoeksmethodiek	12
2.1.1 Verwachte soorten en functies	12
2.1.2 Doel onderzoek	12
2.1.3 Werkwijze	12
2.1.4 Periodisering	13
3 Resultaten en interpretatie	14
4 Conclusies en aanbevelingen	14
4.1 Conclusies.....	14
4.2 Aanbeveling.....	15
5 Literatuur.....	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van de gemeente Barneveld heeft Tauw onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen ten behoeve van het kappen van een bomenrij op een kavel van het industrieterrein Briellaerd. Het vleermuizenonderzoek is gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor de in de regio voorkomende vleermuissoorten. Het plangebied kan een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied van vleermuizen, in de vorm van vliegroute(s).

De kans bestaat dat als gevolg van de werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen worden verstoord of verdwijnen. Wanneer dit daadwerkelijk het geval is, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Deze maatregelen dienen via een ontheffing te worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van EZ. Wanneer effecten worden uitgesloten is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

In een eerder stadium is een natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de bomenkap (Tauw, 2015). Op basis van de natuurtoets konden negatieve effecten op vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten. Daarom is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Dit rapport geeft een beschrijving van het plangebied, de gebruikte onderzoeksmethodiek, de resultaten, effectbeschrijving en de conclusies van het onderzoek.

In de conclusie wordt antwoord gegeven op de vraag of (en eventueel welke) mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn, of dat een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd voor het mogelijkwerijns verstoren en/of verdwijnen van (onderdelen van) leefgebieden van) vleermuizen.

1.2 Natuurbeschermingswetgeving

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele

onthefving dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

1.3 Huidige situatie en beoogde werkzaamheden

De beoogde planlocatie is gelegen op industrieterrein Briellaerd in Barneveld in de provincie Gelderland. Het plangebied betreft een bomenrij met eiken en daar naastgelegen een aantal losse platanen. Het gebied ligt redelijk geïsoleerd. Aan de westzijde wordt het gebied door rijksweg A30 begrensd, aan de oostzijde door de Plantagelaan. Aan de noord- en zuidzijde is het plangebied begrensd door industrieterrein de Briellaerd. Het plangebied zelf en de omgeving van het plangebied bevat akkerland, grasland, verharde paden, bedrijven, enkele watergangen, een poel en bomen.

Figuur 1.1 Globale ligging van de bomenrij (rode contour)

Figuur 1.2 Impressie van het plangebied

Beoogde ontwikkeling

De koper van het meest zuidelijk gelegen kavel wil graag een vergroting van het bouwvlak, waardoor de bomenrij ten zuiden van het perceel en een aantal platanen aan de voorkant van de twee percelen moeten worden gekapt.

2 Methode

2.1 Onderzoeksmethodiek

2.1.1 Verwachte soorten en functies

Op basis van verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997) kunnen baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis voorkomen in het plangebied.

Echter gezien de ligging van het plangebied, namelijk in een stedelijke omgeving, wordt de aanwezigheid van de baardvleermuis, franjestaart, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis uitgesloten. Deze (deels) boombewonende soorten zijn gevoelig voor verlichting en komen daarom niet in een dergelijke omgeving voor. Er zijn geen gebouwen aanwezig in het plangebied, dus verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zijn uitgesloten. De te kappen bomen zijn goed onderhouden en er zijn geen holtes of scheuren in de bomen ontdekt die mogelijk een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen bieden. Mogelijk zouden de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger het gebied kunnen gebruiken als (onderdeel van hun) vliegroute, foerageer- of paarplaats. In een vorig onderzoek (SAB, 2010) in het plangebied zijn paarplaatsen geconstateerd.

2.1.2 Doel onderzoek

Om met zekerheid uitspraak te kunnen doen over de aanwezigheid van, en mogelijk negatieve effecten op, vleermuizen is nader onderzoek nodig geacht. Het doel van dit onderzoek is om aan te tonen of en hoe het plangebied van belang is voor vleermuizen, waarbij de focus ligt op de volgende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het onderzoek richt zich op het vaststellen van vliegroutes van deze soorten. Indien het plangebied inderdaad een belangrijke functie vervult voor één of meerdere vleermuissoorten, wordt een afweging gemaakt of de beoogde ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van de soort(en) beïnvloedt. De Flora- en faunawet beschermt niet alleen soorten, maar ook individuen. Wanneer een ontwikkeling de gunstige staat van instandhouding niet schaadt, maar één of enkele individuen wel, dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen tijdens de planfase of tijdens de kap van de bomen. De benodigde mitigerende maatregelen dienen te worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan.

2.1.3 Werkwijze

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasonische geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme van het geluid en de

frequentie waarop de vleermuis het beste wordt gehoord, de zogenaamde "piekfrequentie", kan in veel gevallen worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds.

Omwille van veiligheid en kwaliteit zijn de veldbezoeken uitgevoerd door twee ervaren ecologen. Om de vliegroutes in kaart te brengen, is lopend met de batdetector het plangebied doorzocht. Tevens is een deel van de omgeving rondom het plangebied doorzocht.

2.1.4 Periodisering

In totaal zijn 3 veldbezoeken uitgevoerd in de periode juni t/m september. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen.

In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven. Het aantal bezoeken, het tijdstip en de periode zijn gebaseerd op het vleermuizenprotocol (Netwerk Groene Bureaus, 2013). Het veldwerk is weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en weinig wind.

Tabel 2.1 Data en weersomstandigheden van de uitgevoerde veldbezoeken

Datum veldbezoek	Tijdstip	Focus	Weersomstandigheden
15 juni	Avond	Vliegroutes	Windkracht 2-3, helder en droog
5 september	Avond	Vliegroutes	Windkracht 2-3, helder en droog
19 september	Avond	Vliegroutes	Windkracht 2, helder en droog

3 Resultaten en interpretatie

In onderstaande paragrafen worden de resultaten weergegeven van de 3 veldbezoeken voor het vleermuizenonderzoek.

Tijdens de drie veldbezoeken in de periode juni tot en met september zijn rond de planlocatie gewone dwergvleermuizen en één laatvlieger waargenomen. De eerste vleermuizen werden pas ruim een halfuur na zonsondergang waargenomen. De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn geen boombewonende soorten. Vanwege het late verschijnen op locatie is het uitgesloten dat de bomen worden gebruikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

De locatie wordt af en toe en voor korte tijd gebruikt als foerageergebied. De vleermuizen foerageerden voornamelijk rond de vijver en in minder mate langs de bomen van het plangebied. Doordat de bomen slechts incidenteel worden bezocht door een klein aantal vleermuizen kan het gebied niet worden aangemerkt als belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken er is geen indicatie geweest dat deze bomen onderdeel zijn van een vliegroute.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In opdracht van de gemeente Barneveld heeft Tauw onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vleermuizen ten behoeve van het kappen van een bomenrij op een kavel van het industrieterrein Briellaerd. De voorgenomen ontwikkeling, waarbij de aanwezige groenstructuren worden verwijderd, kan het leefgebied van vleermuissoorten aantasten. Aantasting van het leefgebied of de essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen is in het kader van de Flora- en faunawet verboden.

Het vleermuizenonderzoek was gericht op het vaststellen van de functie van het plangebied voor vleermuissoorten. In en nabij het plangebied werden alleen gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen.

Op basis van het onderzoek is gebleken dat de bomen geen belangrijk onderdeel vormen voor het leefgebied voor vleermuizen. Enkel de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn er incidenteel foeragerend waargenomen zodat de bomen van weinig belang zijn voor vleermuizen.

Het verwijderen van deze bomen heeft geen significant effect op het leefgebied van deze vleermuizen.

Op basis van het uitgevoerde vleermuizenonderzoek wordt geconcludeerd dat negatieve effecten op essentiële gebruiksfuncties van het leefgebied van de vleermuizen door de kap van de bomen zijn uitgesloten (tabel 4.1). De functionaliteit van het plangebied, zoals omschreven in eerdere hoofdstukken, wordt niet aangetast bij doorgang van de werkzaamheden. Wel dient de zorgplicht zoals bedoeld in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen.

Tabel 4.1 Verwachte soorten en waargenomen soorten en functies in de omgeving van het plangebied, plus eventuele negatieve effecten van de beoogde werkzaamheden

	Foerageergebied	Vliegroute	Verblijfplaats
Gewone dwergvleermuis	Aangetroffen, maar <u>geen</u> negatief effect verwacht	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen
Ruige dwergvleermuis	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen
Meervleermuis	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen
Watervleermuis	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen
Laatvlieger	Aangetroffen, maar <u>geen</u> negatief effect verwacht	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen
Rosse vleermuis	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen	Niet aangetroffen

4.2 Aanbeveling

Tijdens de werkzaamheden dient wel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedende vogels. Dit houdt in dat werkzaamheden alleen overdag dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen zodat verstoring wordt voorkomen.

5 Literatuur

Netwerk Groene Bureaus, 2013. Vleermuisprotocol 2013.

SAB, 2010. Uilen en Vleermuizen Briellaerd Noord, nader onderzoek en mitigatieplan. Rapport van SAB met projectnummer 80873.

Tauw, 2015. Toetsing beschermde natuurwaarden uitbreiding bouwoppervlakte aan de Flora- en faunawet. Kenmerk N001-1229150WSA-V01.

